

Gromadzki, Wojciech

Wspomnienia pośmiertne : Henryk Gromadzki (1886-1952)

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 44, 143-145

1951

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nockiemu myśleć o ratowaniu wciąż pogarszającego się zdrowia. Pracuje do ostatniej chwili, nawet wówczas, gdy zdaje sobie sprawę z grożącej mu katastrofy. Zmarł 16 grudnia 1951 roku. W uznaniu Jego zasług Prezydent Rzeczypospolitej nadał mu pośmiertne wysokie odznaczenie orderowe. Pogrzeb na koszt Rządu odbył się 19 grudnia 1951 roku. Zwłoki spoczęły w Alei Zasłużonych na Powązkach.

Pracowite życie Zmarłego może być wzorem dla młodych pokoleń geologów, a jego osiągnięcia powinny stanowić bodziec do pracy nad dalszymi badaniami skorupy ziemskiej w Polsce.

Jan Samsonowicz

Henryk Gromadzki

(1886—1952)

Henryk Gromadzki urodził się 28 lipca 1886 roku w Chodczu, w pow. włocławskim. Do gimnazjum humanistycznego uczęszczał na Pradze w Warszawie. Nie mógł go jednak ukończyć, gdyż w 8-iej klasie, za czynny udział w strajku szkolnym, został z gimnazjum wydalony. W tym stanie rzeczy wyjechał do Paryża, gdzie wstąpił do École Nationale des Beaux Arts na wydział architektury, gdyż tam matury nie wymagano. Jednak w trzecim roku studiów opuścił tę szkołę, postanawiając przejść na medycynę. W tym celu pojechał do Rosji i w czerwcu 1908 roku zdał maturę w III gimnazjum humanistycznym w Kazaniu, poczem przeniósł się do Niemiec gdzie w Halle n. Saalą wstąpił na wydział lekarski. Tam też w 1913 roku uzyskał doktorat medycyny i chirurgii. Studia praktyczne odbywał w Berlinie, w charakterze wolontariusza kliniki chirurgicznej (prof. Bier) i położniczo-ginekologicznej (prof. Bumm i prof. Franz). W chwili wybuchu wojny powrócił do Warszawy, gdzie musiał nostryfikować dyplom, poczem uzyskał tytuł i prawo lekarza na uniwersytecie moskiewskim. W Moskwie przejściowo pracował w charakterze wolontariusza w klinice położniczo-ginekologicznej (prof. Pisiemski). W 1915 roku powrócił do Warszawy, gdzie rozpoczął pracę jako asystent Miejskiego Zakładu Położn.-Ginekologicznego na Pradze (dr Gromadzki senior), a równocześnie jako wolontariusz w Oddziale Chorób Wewnętrznych Szpitala Przemienienia Pańskiego (dr Zieliński), a później w Oddziale Chirurgicznym Szpitala Św. Ducha (prof. Leśniowski).

W jesieni 1920 roku objął stanowisko starszego asystenta w Klinice Położnictwa i Chorób Kobięcych Uniwersytetu Warszawskiego (prof. Czyżewicz), a następnie w tej samej Klinice stanowisko adiunkta, na którym pozostawał do 1929 roku. W okresie tym w jesieni 1927 roku uzyskał tytuł i stanowisko docenta położnictwa i ginekologii. Po ustąpieniu z Kliniki został kierownikiem Oddziału Położniczo-Ginekologicznego Szpitala Centrum Wyszkożenia Sanitarnego, na którym to stanowisku pozostawał aż do sierpnia 1935 roku, po czym objął stanowisko dyrektora Miejskiej Szkoły Położnych, na którym pozostawał do sierpnia 1944 roku. Równocześnie od grudnia 1943 roku pełnił czynności dyrektora Miejskiego Zakładu Położniczo-Ginekologicznego im. X Anny Mazowieckiej.

W pierwszym kwartale 1945 roku pełnił zastępczo obowiązki kierownika tymczasowej Kliniki Położnictwa i Chorób Kobięcych Uniwersytetu Warszawskiego, urządzonej prowizorycznie na Pradze. Podczas

okupacji niemieckiej prowadził wykłady z położnictwa w nauczaniu tajnym dla studentów, którzy nie mogli znaleźć pomieszczenia w Klinice Uniwersyteckiej.

W życiu społeczno-lekarskim brał czynny udział, jako członek Warszawskiego Towarzystwa Lekarskiego od roku 1914 oraz jako członek Warszawskiego Towarzystwa Ginekologicznego, którego był jednym z założycieli i w którym piastował godności sekretarza i dwukrotnie prezesa, był również członkiem Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego. W towarzystwach tych wielokrotnie miewał odczyty i pokazy licznych przypadków omawianych źródłowo na posiedzeniach i na zjazdach lekarskich. Przez kilka lat był wydawcą „Ginekologii Polskiej”, redaktorem „Medycyny”, organu Warszawskiego Towarzystwa Lekarskiego, a następnie członkiem komitetu redakcyjnego „Ginekologii Polskiej”. W 1947 roku założył Gdańskie Towarzystwo Ginekologiczne. Uchwałą Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego, zatwierdzoną przez Ministerstwo Oświaty w maju 1945 roku uzyskał tytuł profesora tytularnego, a od początku 1946 roku został profesorem zwyczajnym oraz kierownikiem katedry Położnictwa i Chorób Kobięcych Akademii Medycznej w Gdańsku.

Ogłosił drukiem następujące prace:

- 1) Ein Beitrag zur Lehre von der Blasenmole mit besonderer Berücksichtigung deren Pathogenese — Inaug. Dissert. Halle/S. 1913.
- 2) Powikłanie ciąży i porodu torbielami jajnikowymi — Przegląd Chir. i Ginek. 1914.
- 3) Nowokaina z adrenaliną w praktyce położniczej — Przegląd Chirurgiczny i Ginekologiczny 1914.
- 4) Z kazuistyki pęknięć macicy podczas porodu — Przegląd Chirurgiczny i Ginekologiczny 1917.
- 5) Przeciętna krzywa ciepłoty i tętna w połogu — Ginekologia Polska, 1921.
- 6) O schorzeniach nerek wywołanych ciążą — Ginekologia Polska, 1921.
- 7) O pęknięciach macicy w ciąży — Ginekologia Polska 1922.
- 8) Cięża jajnikowa — Ginekologia Polska, 1925.
- 9) Le traitement des fibromyomes de l'utérus — Gynécologie et Obstétrique, 1925.
- 10) W sprawie operacyjnego leczenia niedrożności jajowodów — Ginekologia Polska, 1925.
- 11) Narzędzie do przeprowadzania gazy z miednicy małej do pochwy — Ginekologia Polska 1925.
- 12) Z kazuistyki złośliwych nabłoniaków kosmówkowych — Ginekologia Polska 1927.
- 13) Krytyczny rzut oka na ciecie cesarskie wykonane w klinice — Ginekologia Polska 1927.
- 14) O zawartości drobnoustrojów w macicy połogowej — Ginekologia Polska 1927.
- 15) Ze statystyki warszawskiej guzów jajnikowych i ciąży pozamacicznej — Ginekologia Polska 1927.
- 16) W sprawie leczenia nadżerek części pochwowej i wywinięć błony śluzowej szyjki macicy — Medycyna 1928.
- 17) Z kazuistyki skrętów jajowodów — Medycyna 1928.
- 18) O leczeniu operacyjnym niepłodności kobiecej — Medycyna 1928.
- 19) Znieczulenie lędźwiowe w ginekologii — Ginekologia Polska 1928.
- 20) Wyniki postępowania leczniczego wobec łożyska przodującego w warszawskich publicznych zakładach położniczych — Ginekologia Polska 1929.
- 21) Sprawozdanie z rocznej działalności w oddziale położniczo-ginekologicznym Szpitala Centrum Wyszkołenia Sanitarnego — Lekarz Wojskowy 1930.
- 22) Polska statystyka cięć cesarskich — Ginekologia Polska 1930.
- 23) Rozdział IV „Ginekologia i Położnictwo” w podręczniku: Terapia Szczegółowa — wyd. „Delta” 1930.
- 24) Dział położnictwa i ginekologii w podręczniku: Diagnostyka i Terapia — wyd. „Delta” 1930.
- 25) Spostrzeżenia kliniczne nad działaniem follikuliny — Medycyna 1932.
- 26) Czy można uważać ciecie cesarskie w dolnym odcinku za metodę wyboru w postępowaniu leczniczym wobec łożyska przodującego? — Medycyna 1933.

- 27) Rozpoznanie ciąży pozamacicznej — Medycyna 1933.
- 28) Pracownia na usługach diagnostyki ciąży — Medycyna 1933.
- 29) Dietetyka ciąży (w zbiorowym podręczniku „Dietetyka” — wyd. „Delta” 1934).
- 30) Zur Frage von blasenmolenaehnlichen Bildungen nach bestandener Fehlgeburt ohne Blasenmole — Zeitschr. f. Geburtshilfe u Gyn. 1939.
- 31) Zur Frage der Keimfreiheit der Uterushoehle im normalem Wochenbett Zbl. f. Gyn. 1939.
- 32) Zalecenia i rady w praktyce ginekologiczno-położniczej — Wyd. Lek. Inst. Nauk. Wyd. W-wa, 1946.
- 33) W sprawie podłużnego otwierania i zeszywania powłok brzusznych w operacjach ginekologicznych — Nowiny Lekarskie 1947.
- 34) O prawidłowej i patologicznej czynności jajnika — Przegląd Lekarski 1947.
- 35) Konsultant fachowo-lekarski w zakresie położnictwa i ginekologii w woj. gdańskim — Szpitalnictwo Polskie 1949.
- 36) O antybiotykach w położnictwie i ginekologii — Przegląd Lekarski 1949.
- 37) W sprawie stanowiska jakie powinien zajmować lekarz wobec fizjologicznego przekwitania niewiasty — Ginekologia Polska 1949.
- 38) O istocie, objawach i dolegliwościach okresu przekwitania kobiet i o ich leczeniu — Przegląd Lekarski 1950.
- 39) Dział „Ginekologia” w podręczniku „Położnictwo i Choroby Kobiecte” — wyd. I Warszawa 1938.
- 40) Dział „Ginekologia” w podręczniku „Położnictwo i Choroby Kobiecte” wyd. II. Warszawa 1948.
- 41) Dział „Ginekologia” w podręczniku „Położnictwo i Choroby Kobiecte” wyd. III — Warszawa 1951.

Dr med. Wojciech Gromadzki

Maksymilian Tytus Huber

(1872—1950)

Prof. Maksymilian Tytus Huber urodził się dnia 4 stycznia 1872 r. w Krościenku nad Dunajcem; do szkoły średniej uczęszczał we Lwowie; w 1889 roku ukończył IV Gimnazjum; studia wyższe odbywał na Wydziale Inżynierii Szkoły Politechnicznej we Lwowie, otrzymując w 1895 roku dyplom inżyniera ze stopniem „znamienicie uzdolniony”. Po ukończeniu studiów technicznych pogłębiał swoje wiadomości matematyczne na uniwersytecie berlińskim.

Po powrocie z zagranicy do kraju Prof. Huber pracował jako inżynier oraz pełnił równocześnie obowiązki asystenta katedry Matematyki w lwowskiej Szkole Politechnicznej. W 1899 r. został powołany na stanowisko profesora mechaniki teoretycznej i budowniczej w Wyższej Szkole Przemysłowej w Krakowie, pozostając na tym stanowisku przez siedem lat; w Krakowie też w latach 1903 i 1904 rodzą się Jego pomysły, dotyczące zjawisk wyteżenia materiału; w 1904 r. uzyskuje na lwowskiej Szkole Politechnicznej stopień doktora nauk technicznych na podstawie dysertacji: „Z teorii stykania się sprężystych ciał stałych”, będącej pogłębieniem prac słynnego fizyka H. Hertza i dostosowaniem wyników tych prac do możliwości korzystania z nich w technice. W 1906 r. Prof. Huber rozpoczyna wykłady mechaniki ogólnej na Politechnice Lwowskiej, gdzie w 1908 r. otrzymuje katedrę Mechaniki Technicznej. W latach 1910/1911 i 1911/1912 jest dziekanem Wydziału Inżynierii, a w roku 1914 zostaje obrany rektorem Politechniki na rok 1914/1915.

Na początku pierwszej wojny światowej Prof. Huber, jako oficer rezerwy armii austriackiej, dostaje się do niewoli rosyjskiej wraz z całą załogą twierdzy Przemyśla. W Rosji opanowuje gruntownie język rosyjski. a w wyniku poparcia udzielanego przez Komitety Polskie i życzliwości okazywanej przez prof. S. Timoszenkę korzysta z bogatej biblioteki w Kazaniu, pogłębiając studia z mechaniki technicznej.